

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

СОВЕТ

CZĘSTOCHOWSKI

SPÓŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
MIESIĄCZNIK WYDANY W CZĘSTOCHOWIE PRZEZ
KRAJOWY ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW I WYKONAWCÓW
PRZEMYSŁU I HANDLU W CZĘSTOCHOWIE
KRAJOWY ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW I WYKONAWCÓW
PRZEMYSŁU I HANDLU W CZĘSTOCHOWIE

КВИТАЦИЯ.

№ 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Wydawany w Częstochowie, dnia 2 października 1910 r.

Cena 3 kop.

Wydawany codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

REDAKCIJA
WARSZAWA

Отпечатанный без предвари-

тельной пензуры № 93 газеты

„Газета Чęстоховскъ“ заключаю-

щий въ себя 1½ печати

листа доставленъ по мѣ въ кан-

целярлю.

2/3 1910

Полцеймейстеру

города Чęстохова

№ 43.

W. Przemidńskiego (Najstarszy w Królestwie)
Od soboty 1 do wtorku 4 października (włącznie)

tygodniowy program!

Herce wydziedziczonego (dramat); Walka bok-
uterbrunnen do Mürren (piękne widoki z natury);
Gra zakochanych (komedia).

„da letników“ wodewil w 1 odsł. Reż. W. Kisielewski.

W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Szczegóły w afiszach i programach.

TI

Dwud serów

Zmi

RESTA

Telefon № 132.

zawiadamia Szanowną Publiczność, iż z dniem 1 Października
zacznie koncertować kapela

International pod dyrekcją
Johana MALECZKA
Z szacunkiem W. Świdzki.

Dr. BEM

ul. Sw. Barbary Nr. 2 w Częstochowie,
przyjmuje od 8 do 9½ rano i od 3
do 5 po południu. Choroby wewnętrzne,
dzieci i weneryczne. 1378

LECZNICA

chorób zębów i jamy ustnej
M. PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III aleja. 57 wprost ko-
ścioła po Marjawił. Zarządzący lekarz
d-ta B. MUSZYŃSKI przyjmuje
codziennie od 9 z rana do 8 wieczór

Lepiej późno
— niż nigdy!

W ostatnich czasach znów wypłynęła na porządek dzienny sprawa stosunku naszego do żydów i odwrotnie. Wyszynęła ją tym razem pisma postępowe, które dotąd troskliwie opiekowały się żydami i każde wykazanie uroszczeń żydowskich nazywały antysemityzmem. Doszło do tego, że w sferach narodowych utarło się mniemanie, iż postęp związany jest z żydostwem, a nawet, że żydzi wzięli w monopol „postęp” w naszym kraju.

Naraz „żydzi” zaczęli reagować przeciwko takiemu stanowi rzeczy, zaczęli się udzielać. Odezwały się głosy protestu, zrazu nieśmiałe, uderzające w jeden tylko punkt. Zaczęto od wykazywania niesłusznych uroszczeń żydów, domagających się równouprawnienia żargonu. Wykazywano, że żargon żydowski nie jest wcale językiem, lecz zepsutą gwarą niemiecką; że nigdzie tej gwary nie używają żydzi, tylko u nas posługują się nią; że w Niemczech mówią po niemiecku, we Francji — po francusku itd.

Dalej poszło wykazanie separatyzmu żydowskiego, fanatyzowanie mas przez pisma żargonowe, kopanie coraz większej przepaści między społeczeństwem polskim a żargonowcami.

Niebawem też wykazano szkodnictwo żywiolu żydowskiego na polu ekonomicznym. Filar „postępu” warszawskiego — p. I. Moszczeńska pisała niedawno o żydach:

„Masy żydowskie w swej olbrzymiej większości nie stanowią proletariatu we właściwym znaczeniu i nie są klasą wytwórczą. Są to faktory, lichwiarze, przekupnie, sklepikarze, szynkarze, drobni pośrednicy i na maleńką skalę przedsiębiorcy, obracający nieraz maleńkim kilkuroblowym kapitałem, a stąd zmuszeni ciągnąć zyski nieproporcjonalnie wysokie, ażeby zarobić na najniebezpieczniejszą egzystencję. Są to więc zarazem i głodomory i wyzyskiwacze, postawieni w tym stosunku do ogółu ludności, że najniebezpieczniejsze ich utrzymanie jest jednak dla niej ciężarem gnębiącym i do zniesienia trudnym”.

„Zadną miarą nie może trwać przez dłuższy przeciąg czasu taki stan rzeczy, w którym cały niemal handel i kredyt jest w żydowskim ręku, a cała bez mała ludność żydowska zatrudniona handlem”.

Walka z kooperatywami, która już u nas się zaczyna, może na razie, póki ludność chrześcijańska jest naogół ciemna i niezaradna, dać tu i owdzie żydom drobne zwycięstwa, lecz ostateczny jej wynik musi być dla nich zgubny. Proces odyzysania kraju niewątpliwie potoczy się normalnym biegiem z chwilą, gdyby ustał hamujący go wpływ żydów z Rosji. Warunki polityczne krzyżują rozwój kulturalny, ale nie mogą go unicestwić”.

Tak przemawiają u nas w ostatnich czasach „postępowcy.” Szkoda wielka, że przejrżeli na oczy dosyć późno. Lepiej jednak późno, niż wcale.

Bądźmy szczerzy i otwarcy, powiedzmy sobie bez ogródek: „blizsza koszuła ciała, niż sukmana” i bliższym nam musi być chłop i robotnik polski wyzyski-

wany, rozpajany i demoralizowany przez żydów, niż obcy i wrogo usposobiony względem nas przybysz-pasorzyt. Ludność kraju zwiększa się z roku na rok. Jest nam coraz ciasniej na własnej ziemi, wskutek tego emigracja mas ludowych za morze i wychodźstwo na roboty sezonowe do Prus wzrasta nieustannie. A tymczasem żywiol obcy, zasilany corocznie przybyszami, wypędzonymi z Rosji, wypiera nas z naszych siedzib coraz bardziej. Niedość na tem, że zawładnął całkowicie handlem i przemysłem — coraz częściej nabywa w celach spekulacyjnych ziemie-rodzicielską, ogolaca ją i w końcu parceluje, nie bacząc na to, kto staje się nabywcą, byle tylko jaknajwięcej zapłacił. Ile to wiół ziemi naszej utraciliśmy wskutek tego bezpowrotnie!

Obrona kraju przed zalewem żydowskim musi się stać hasłem chwili obecnej. Podniesienie poziomu umysłowego mas ludowych, kooperatywy spożywcze, kredytowe, wytwórcze, towarzystwa, syndykaty i kółka rolnicze, stowarzyszenia do handlu zbożem, handel polski indywidualny po wsiach i w miastach, wreszcie uruchomienie wszystkich kapitałów krajowych, powołanie do życia jaknajwiększej ilości przedsiębiorstw wytwórczych polskich doskonale wpłynę na odyzysanie kraju.

Trzeba dzwonić na alarm, trzeba nawoływać społeczeństwo do obrony własnych interesów, bo, niestety, niebezpieczeństwo żydowskie jest wielkie i walka z przewagą żydowską nie będzie łatwa. Za bardzo zakorzenili się u nas żydzi, zbyt im jest dobrze w naszym kraju, który za „swój” już uważają, aby dali się tak łatwo wyprzeć z zajmowanych placówek. Pieniądz, znajdujący się w ich ręku, wrodzony spryt, nieprzebiezerność w środkach, wreszcie solidarność, z jaką zawsze działają, gdy idzie o zgnębienie — żydów — nie łatwo dadzą się pokonać. To wszystko jednak nie powinno nas zrażać, gdy idzie o byt nasz, o nasze życie.

Pierwszorzędny w Częstochowie
Zakład fotograficzny
W. Wesołowskiego
II Aleja Nr. 26. róg
Teatralnej

Popierajmy przemysł
swojski, chrześcijański

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie. Teatral. 13
TELEFON 1

Najlepszy krajowy węgiel z kop. „hr. Renard”

Ceny: destawa wagonami po cenach hurtowych. Ze składu za ko-
rzec 6-cio pudowy — 1 rb w obrębie miasta.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r. Telefon 260

Częstochowa, III Aleja, dom własny

WYKONYWA RZEŻBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.
Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.
CENY NAJPRZYSTĘPNIEJSZE.

Samochód niszczycielem owadów.

Samochód, ścigający na siebie wszechstronne narkazania, przynosi mieszkańcom także widoczne korzyści. Nieustanny wzrost ruchu samochodowego w Cytu londyńskiej pociągnął za sobą znaczny ubytek bąków i much. Dokładne badania tych niedających się zapoznać oznak wykazały, że mieszanina gazów rozmaitych, wydobywających się z motoru, dezynfekuje powietrze, zabijając liczne owady. Przedewszystkiem kreozot, znajdujący się w znacznej ilości w gazach, wydobywających się z samochodu, działa oczyszczająco na powietrze.

Ale ta mieszanina gazów nie tylko zabija lub wypędza do innych dzielnic miasta szkodliwe owady, gdzie istotnie znajdują lepsze dla siebie warunki, z powodu mniejszego ruchu samochodowego, lecz także zabija liczne zarazki chorób, które w gęsto zaludnionych dzielnicach miasta gromadzą się w powietrzu i na ziemi. Tworzy to niejako zrównowazenie niebezpieczeństw, jakie grożą przechodniom z powodu tumanów kurzu, wznoszących się za pędzącym samochodem nie usuwa jednak szkodliwego działania kurzu na płuca i na oczy.

Tu nie Duma.

„Kijewska Wiesti” odpowiadają, iż jeden z deputowanych włóścian gubernji podolskiej, członek Związku narodu rosyjskiego, po powrocie na letnie wycofanie do wsi Cz. w pow. mohylowski, miał nieprzejmienne zdarzenie: przylapano go na kradzieży świni u jednego z sąsiadów. Chłopi odebrali świnię, poturbowali p. posła, ale z uwagi na piastowaną przezeń godność, sprawy nie skierowali do sądu.

W kilka dni p. poseł poszedł na robotę do miejscowego obywatela K. Kazano mu podawać snopki do młocarni. Ale skoro, czy to skutkiem przyrodzonego lenistwa, czy też z uwagi na wysokie stanowisko nie bardzo kwapił się do pracy, zirytowany dozorca krzyknął: „Tutaj tobie nie Duma. Rób lepiej”. Włot podchwycili to parobcy i zaczęli postawi dokucać, przedrzeźniając: „Tutaj nie Duma”. Urażony ten poseł co prędzej opuścił robotę.

Powrót z ciężkich robót.

Wychodząca w Charbinie „Nowaja Żiżn” dowiadyuje się z wiarogodnego źródła, że odbywającym karę ciężkich robót, Spiridonowej i Sazonowowi

(skazanemu za zabójstwo Plehwego) zarząd więzienny polecił zasać świadectwo od lekarzy więziennych, a to w celu zamiany im kary ciężkich robót przed upływem terminu jej na karę osiedlenia. Oboje odmówili, nie chcąc bowiem korzystać z łaski. Spiridonowej termin ciężkich robót upływa z końcem 1911 roku. Dziennik dodaje, że oboje poddani zostaną oględzinom lekarskim, mimo że sobie tego nie życzą.

Odpowiedzi Redakcji.

W. K. Co do rewizji senatorskiej jest to już rzeczą postanowioną. Gospodarka miejska jest na pierwszym planie. Dziękujemy za gotowość, ale szczególnie już posiadamy. Jesteśmy w posiadaniu rzeczowych danych.

Repertuar Teatru Bąkowskiego.

Niedziela 2 po pol. „Kamieniczuk”. Komedja w 3 aktach Klemensa Bąkowskiego.

Poniedziałek 3. „Śmierć Iwana Groźnego”. Tragedja w 10 obrazach hr. Tolstoj.

Letni rozkład pociągów.

Dr. Żel. Warsz.-Wied.
Przychodzą: z Warszawy: 6.39 r. 11.37 pdp. 2.33 pp. 5.39 pp. 7.20 w. 12.20 n. 4.11 n.
z Sosnowca: 8.50 r. 9.42 r. 11.20 pdp 3.36 pp. 6.34 w. 9.13 w. 11.51 n. 1.20 n. 2.44 n.
z Piotrkowa: 9.00 r. 9.00 w.
Odchodzą: do Warszawy: 5.25 r. 9.50 r. 11.30 r. 3.46 pp. 6.42 w. 12.11 n. 1.32 n. 2.52 n.
do Sosnowca: 6.51 r. 9.18 r. 11.47 pdp. 2.41 pp. 4.20 pp. 5.49 pp. 7.26 w. 9.10 w. 4.19 n.
do Piotrkowa: 9.25 w. 12.11 n.
Dr. Żel. Herbsko-Kielecka.
Przychodzą: 9.00 r. 11.05 pp. 1.52 pp. 5.42 pp. 9.06 w.
Odchodzą: 7.20 r. 9.40 r. 12.27 pdp. 3.30 pp. 6.20 w.

Potrzebny ślusarz do robót maszynowych i sznytowych, Aleksandrowska 20. 2105-2-2

Zginął kwit lombardu Częst. Tow. Poż. Oszcz. Nr. 1338 i 1475. 2113-3-1

Sprzedam sklep spożywczy Przejazd Kiedrzyński dom Wilka. 2106 1-1

Sprzedam sklep spożywczy Ostatni Grosz Nr. 54. Hateckiewicz. 2004 1-1

Fabryka mebli żelaznych Edwarda Kindermana

Teatralna 26, w podwórzu.

Poleca meble żelazne własnego wyrobu jako to: łózka, łóżecka dziecięce, umywalnie, kolebki, wózki, krzesła, ogrodowe i t. d. Przyjmuje odnawianie mebli żelaznych.

Fabryki Kafli i Wyrobów Ceramicznych we Mstowie i w Prusicku

właściciele:

L. Nieprzecki & K. Federowicz

Częstochowa - u. Teatralna 34 - Telefon 321 i 267.

Roboty zdumskie z gwarancją. Sprzedaż kafli hurtowa i detaliczna na miejscu i w fabrykach.

Przedstawicielstwo „Multiplikatorów” ogrzewania patent Dr. W. P. Klobukowskiego w Warszawie.

Wzory i kosztorysy - na żądanie bezpłatnie.

Magazyn Ubiorów Męskich R. TRAWIŃSKIEGO

zaopatrzone zostały w najświetsze materiały krajowe i zagraniczne z pierwszorzędných fabryk.

Na składzie FUTRA i CZAPKI. II Aleja Nr. 24 1-sze piętro od frontu.

MAGAZYN MÓD oraz pracownia Sukien Damskich FELICJI SZAREK

w Częstochowie, Aleja II Nr. 23 (w podwórzu) poleca na sezon jesienny i zimowy: wielki wybór kapeluszy, począwszy od r. 3 do najwykwintniejszych. Potrzebne panny podreżne i uczennice. 1437-1-2

Maszyny samogrające

do uczenia kanarków, oraz ręczne fajarki następujące: zupełne ptaków z piekniemi modulacjami; ceny od 12 rubli - fajarki od 1 do 3 rub. sztuka.

Kanarki z gór Harcu

z piekniemi modulacjami głosów prawdziwe turkoty, po cenach bardzo przystępnych po sześciu dniach może zamienić na innego stosownie do swego upodobania.

Aleja II 38, L. Paroszkiewicz.

KRAWIEC! T. KISER

Wykonuje wszelkie obstalunki z własnych i powierzonych materiałów.

Przyjmuje zamówienia na futra. Wykonanie solidne.

2014 Ceny przystępne. Częstochowa, II Aleja Nr. 19.

Nowo otworzony Skład

Porcelany, Szkła, Fajansu, Majoliki

poleca się Sz. Publiczności.

Z powazaniem Z. Stark.

1969

CENY PRZYSTĘPNE.

30-2

Sklep konfenkcji męskiej Marcelgo Marczewskiego

w Częstochowie, Aleja druga № 29

Poleca: Bieliznę męską, Krawaty, Kapelusze, Czapki, Kalesze Petersburskie, Szelki, Parasole, Laski, Rękawiczki, Wyroby skórzane, Artykuły toaletowe i wyroby wędziane. Pantofle męskie, damskie i dziecięce. Na sezon bieżący sklep świeżo zaopatrzony został w bieliznę jęgorowską, kapelusze i czapki bucharskie i znane ze swej trwałości obuwie petersburskie mechaniczne dla panów, pań i dzieci. Buty myśliwskie nieprzemakalne. — Obuwie filcowe. — Płaszczki gunowe i t. p., i t. p. 2103 Ceny stałe lecz niskie. 9-1

Pracownia Ubiorów Męskich

J. URBAN

w CZĘSTOCHOWIE

ulica Teatralna 37, róg ulicy św. Stanisława № 3.

Przyjmuje obstalunki z własnego materiału, jak również z powierzzonego.

Robota solidna. Ceny przystępne.

BIURO

instalacyjne i zakład wyrobów żelaznych W. KOLWAS

w Częstochowie, III Aleja, róg ul. Szkolnej, dom W-nej Wnorowski.

Poleca wodociągi, kanalizacje, urządzenia sanitarne, ogrzewania wodą i parą konstrukcje, balkony, balustrady, bramy, kraty, pawilony, nagrobki żelazne, okucia drzwi i okien, wykonanie solidne i trwałe. Jako fachowiec i długoletni współpracownik remontowanych firm warszawskich ostatnio majster firmy „Mtot” dawniej Olewiński i Skrzyński w Częstochowie, przyjmuje wszelkie obstalunki i reperacje po cenach umiarkowanych. Projekty i kosztorysy na żądanie bezpłatnie.

Apteka B. Niemierko w Częstochowie Aleja III-cia № 52 poleca Tien zgaszony dla chorujących w specjalnych balonach.

Miody inteligentny człowiek poszukuje zajęcia biurowego może być przy fabryce Oferty: Adm. Góńca Częst. sub numerem № 100. Mógłemu wyszukać posadę dam pewnego wynagrodzenia 1960 2-2

Potrzebni chłopcy do zakładu ślusarskiego Wiadomość ul. Dojazd № 27 mies. 27. 1961 3-3

Do sprzedania magiel prawie nowa z miejscem i wyrobioną kijetaję lub bar, z powodu wyjazdu. Wiadomość Aleja III № 65. 1976

Z powodu wyjazdu są różne meble do sprzedania Wiadomość ulica Jasnohorska № 42 obok parku. 1977

3-morgowy ogród z placem do sprzedania. Wiadomość ul. Konstantynowska, dom Grelzaka. 1988 3-2

Pokój przy kantorze kurjera Warszawskiego zaraz do odniedzenia II al. 24. 205 utępnęta 2003 2-3

Licytacja w Zawierciu na kinematograficzny budynek z kompletnym urządzeniem nastąpi 8 października. 2004 3-2

Wielki wybór gotowych przesłanek do 2 do 25 rubli poleca pracownia gorsetów „JOZEFY” Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej Reperacje, pranie, przefasowywanie i t. p. 1788

Wz bogacie

1913 SIĘ MOŻECIE 3-2 Specjalnej wiedzy nie potrzeba. Napiszcie wasz adres i dołączcie za 21 kop. markami na odpowiedź: Adres. Łódź M. Bersztejnowi-18

Sprzedam z ogródem za 1400 rubli Błiski II Aleja 42. 2005 2-2

Odstąpię filje rzeźnicze dobrze prosperujące w najlepszym punkcie które mogą prowadzić obroba nie fachowa. Interes wyrobiony. Wiadomość Błiski II Aleja 42. 2006 2-2

Do sprzedania na dobrych warunkach 18 piacy po 50 kop. za lokiet w samym środku miasta. Wiadomość Błiski II Aleja 42. 2007 2-2

Z powodu dwóch interesów sprzedam za bezcen dobry interes po restauracji piwiarni z bilardem w Nowym Ryнку. Wiadomość Błiski II Aleja 42. 2009 2-2

Dom na ul. Krakowskiej wartości 12 tysięcy bez długu dający 11 procent czystego przychodu Do kupna potrzeba 6000 rubli Błiski II Aleja 42. 2008 2-1

Sprzedam za bezcen z powodu wyjazdu sklep spożywczy kolonialny za 350 rubli Ostatni Grosz. Targi 25 rubli dziennie. Wiadomość Błiski II A. 42. 2015 2-1

Potrzebni chłopcy do mechaniki. Ul. Stodolna Nr. 8. 2109 1-1

Potrzebny pokój umelowy z oddzielnem wejściem w składzie miasta Oferty proszę złożyć w Administracji Góńca. 2111 1-1

Bieliznę „Wyprawy” gwarantowanej dobroci kroju doskonałego wysłam. Ceny hurtowe wszystkim. Warszawa Hraczka 6 Kusid i wiczowa. 2002 13-1

Fortepiany pianina pierwszorzędných fabryk, sprzedają za gotówkę, ratami bezpółwycen. Wynajem-zamiana Mieczysław Wąsowski Warszawa Nowy Świat 70. 2001 26-1

OSZCZĘDNOŚĆ czasu i pieniędzy! Przejazdy do Warszawy szybkie. Zafatowanie sprawunków w firmach rolniczych, handlowych, przemysłowych i innych w burach, zlecen i osób prywatnych najroznorodniejszych zawodów. Warszawa, RAKO WSKI Żurawia 45. 1993 12-1

POTRZEBNY zraz zdolny Bronzownik (kawaler) obeznaný dobrze z tokarnią i lutowaniem w ogniu. Aleja II-a 38 J. Paroszkiewicz. 2103 1-1

Okazyjnie tani dom nowy z dwoma ogrodami do sprzedania, na Stradomiu w pobliżu stacji Herby-Kielec. Wiadomość u Gawlikowskiego Browar Bór. 1980 3-2

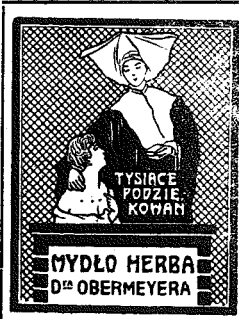
Wyższa Szkoła KROJU i SZYCIA

Mistrzynie cechu warszawskiego, mistrzyni PARYSIEJ AKADEMJI

H. GNIEWKOWSKIEJ

Nagrodzonej złotem medalem w Paryżu.

Kurs teoretyczny i praktyczny na podstawie systemu angielskiego Londyńskiej Akademji, ten system bardzo łatwy, jest zarazem tak dokładny, że krojenie według niego ubranie żadnych nie wymaga poprawek. W Czwartki i Niedzielę zbiorowe kursy wieczorowe 3 razy tygodniowo za połowę ceny. Kończącym wydaje się świadectwa, patenty lub dyplomy paryskie.
Częstochowa, Teatralna № 13 róg II-ej Alei.

NIEMA lepszego środka, jak uznane przez powagi lekarskiej
"MYDŁO HERBA"
D-ra OBERMEYRA
przeciw piegom, pryszczom, wrogom, mokrym i suchym liszajom, swędzeniu i wszelkim nieczystościom skóry.
Tysiące podziękowań
Po krótkim użyciu widoczne są najlepsze rezultaty.
Dostać w aptekach i składach aptecznych.
UWAGA: Prawdziwie tylko ze siostrą miłośniczką na każdym 1998 kawałku. 5-1

ROK XXXIV ISTNIENIA.

NAJTANSA I NAJOBITSZA ILUSTRACJA POLSKA

"BIESIADA LITERACKA"

[Z BEZPŁATNYM DODATKIEM POWIEŚCI NAJCIELEJ SZYCH AUTORÓW; POLSKICH CO TYDZIEŃ.]
REDAKTOR I WYDAWCA:

Michał Synoradzki.

"Biesiada Literacka" obejmuje wszystkie rodzaje literatury pięknej z powieścią na czele, historię, pamiętniki, podróże, wiedzę gruntowną w formie popularnej, wychowanie, politykę, chwilę bieżącą wszechświata, słowem wszystko, co stanowi potrzebę umysłu inteligentnego. Szczególniej uwzględnia dzieje oczyste i pamiątki narodowe.

W r. 1910 drukuje powieści: Maryana Gawałeciwca "Było nie było", osnutą na the wypadków ostatniej doby; Bolesławy "Na wschodzie", odsłaniająca kłopoty polityczne Niemców w Rosji; Michała Synoradzkiego "Pułk Czwartaków", obrazującą wypadki, które poprzedziły wojnę 1831 r. Nowele: Elizy Orzeszkowej, Zuzanny Rabskiej, Tadeusza Jaroszyńskiego, Jerzego Orwica, Stanisława Ostrowskiego, Henryka Zbierzchowskiego, Wł. Buchnera i innych. Poezje: Maryli Czerkowskiej, Kazimierza Gilińskiego, Jana Kasprzowicza, Mariji Konopnickiej, Or-Ota, Zygmunta Różyckiego, Wiktora Dzierzanowskiego, Wolskiego i innych. Opowiadania historyczne, Kazimierza Bartoszewicza, Marjaua Dubieckiego, Aleksandra Krauschara, prof. Kazimierza Króla. Szkice przyrodnicze i psychologiczne: prof. dra Ochowicza. Opowiadania podróżnicze Romualda Powichrowskiego. Felietny wychowawczy Obserwatora. Felietony krytyczno-artystyczne Szczerego Felietony społeczne K. Bartoszewicza, Z. Dębickiego M. Synoradzkiego.

W dziele ilustracyjnym: reprodukcje obrazów Matejki, Siemiradzkiego, Brandta Kosaków, Falata i innych mistrzów wojskowych a także najcenniejszych dzieł mistrzów cudzoziemskich.
Muzeum Pamiątek Narodowych: pomniki, gmachy, miejscowosć historyczne, portrety znakomych mężów i t. p.

W bezpłatnym dodatku powieściowym - utwory najwybitniejszych autorów polskich: J. I. Kraszewskiego, Z. Kaczkowskiego, W. Łozińskiego, L. Sowińskiego, P. J. Bykowskiego, Fr. Rawity-Gawrońskiego, W. Przyborskiego i innych.

WARUNKI PRENUMERATY

w Warszawie

Rocznie . . . . . rb. 6
Półrocznie 3
Kwartalnie . . . . . 1 knp. 50

na prowincyi:

Rocznie . . . . . rb. 8
Półrocznie . . . . . rb. 4
Kwartalnie . . . . . rb. 2

Zadranicą rocznie rb. 10.

Na żądanie administracja wysyła numer okazowy bezpłatnie.

Adres redakcji i administracji Warszawa, plac Waręcki 4.

Nr. telefonu 78-26

Skład Apteczny

Wacława Orzel

przeniesiony został do domu W-nej Wnorowskiej III Aleja róg ul. Szkolnej

Artystyczna Pracownia Haftów i znaczenia bielizny
MARJI 2-1
1991
Ul. Teatralna 13. róg Alei Przejmuj. wyprawy do znaczenia. Hawtowane konsultacje od najskromniejszych do najwykwintniejszych tanio i praktycznie. Monogramy na palta

Bezdrożna ilość osób polecająca swoje usługi i zachęcająca do pracy
PIGULEK PRZECZYSCZAJĄCYCH
DR. CAUVINA (PARYZYJKA)
Do nabycia we wszystkich większych aptekach w PARYŻU: Faubourg Saint-Denis, 147

"Oryginalne pudełko Pigulek CAUVINA zaopatrzone są plombą komorową" 9-2

Ból głowy i migrenę natychmiast usuwa
MIGRENO-NERVOSIN
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinojny środek. Żądać w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k szt. Pudełko 1.20 k. 1845 100-17

DR. B. LOWENSTEINA
FOSMOZA
NAJLEPSZA
MACZKA ODZYWCZA

Dla dzieci, matex, rekonwalescentów osób nerwowych i starców. Fosmoza zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny pokarm dla dzieci w okresie ząbkowania i rośnięcia.
Liczne opinie P. p. Lekarzy i Ordynatorów szpitali dołączają się do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i skład. aptecznych.
1999 Cena pudełka rb. 1. 12-1

Ogłoszenie.

Restauracja I-go rzędu, cukiernia i hotel z komfortem urządzone w mieście powiatowem, ludności 15 tysięcy w dobrem punkcie i bez konkurencji, gdzie stało się dwa półki wojska kawalerji. Z powodu choroby do sprzedania zaraz. Szczegółowe informacje w handlu win i restauracji W-go Zygmunta Sobocińskiego, ulica 7 Kamienic Nr. 5. przy Jasnej Górze w Częstochowie. 1987-8-2

Zakład Siusarsko Mechaniczny. Przyjmuje wszelkie roboty Budowlane, specjaln. śc. Balustrady, Balkony, Bramy, Parkany, Tarasy, Żaluzji, i Rowery.
T. Kurasiowicz.
II Aleja 32. w Częstochowie, Telefon № 35. 200 9-2

Były urzędnik pragnie za bardzo małym wynagrodzeniem prowadzić księgi meli-dunkowe w urzędzie wp. Gospodarczy zawiadomienie Administracji Górnicy Częstochowskiej

Sprzedam fortepian i skrzypce. Teatralna № 17. m. 7. 1992 8-

Zginął paszport wydany przez kmię Rększowice na imię Jana Zelojskiego. 1993 3-3

PIEKARNIA

S. Staniszewskiego i E. Makowskiego w Częstochowie, II Aleja № 36.

POLECA

2 razy DZIENNIE

świeże wyborowe pieczywo

Za czystość i dobroć gwarantujemy.

Centralna Stacja Elektryczna

w Częstochowie

Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stałe na składzie. Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

Piękność to potęgą

na PIEGI I, PRYSZCZE, WAGRY, mokre i suche LISZAJE, KROSTY i wszelkiego rodzaju nieczystości skóry jest wiele różnych środków, lecz skutecznie działających bardzo mało. Kto chce otrzymać prawdziwie radykalny środek kosmetyczno-leczniczy, niech żąda rozpowszechnione i uznane przez powagi lekarskie

MYDŁO ks. KNEIPPA

z napisem na każd. etyk. reprezent. i powyższą etykietę. Bez tego podp. - falsyfikaty. Po 40 kł. kawałek sprzed. wszyst. apt. i perfumierji.

Reprezentant M. Niedźwiedzki, Warszawa, Wspólna 5, tel. 91-07.

Chrześcijański Hurtowy Skład WYROBÓW Tabacząnych

R. Pruszkowskiego

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 26 róg Teatralnej, Telefon 148.

Sprzedaje WYROBY TABACZNE DO SKLEPÓW i RESTAURACJI po cenach HURTOWYCH: specjalnie jolowa w pełnym wyborze wyrobów fałacne jedynki chrześcijańskiej polskiej fabryki Kalinowskiej i Przepiórkowskiej Noblesse w Warszawie.

TYTONIE I CYGARA WSZYSTKICH RENOMIOWANYCH FABRYK STAŁE SĄ NA SKŁADZIE.

Papierosnice skórzane i metalowe. Portfelce, portmonetki i woreczki. - Cygaroniki bursztynowe, oraz gibły największej polskiej fabryki J. Marchelski w Warszawie.

Panie i Panny!

"Spójrzycie na twarz i ręce moje, a przekonacie się o zdumiewającym rezultacie codziennego użycia idealnego wynalazku 869

Mydło "FLORA"

D. Hartmana, w Wiedniu

Tak odpowiada na zapytanie jedna z najlepszych artystek wiedeńskich PIEGI, PRYSZCZE i wszelkie wysypki już po tygodniowym użyciu stanowiąc bezpowrotnie znikają.

Tysiące podziękowań!

Tylko z oryginalnym podpisem wynalazcy D. Hartmana, Wiena i w czworonim opakowaniu. Żądać w składach aptecznych i perfumierjach. Cena większego kawałka 75 kł., mniejszego 50 kł.

Główny skład u Ludwika Hartmana w Sosnowcu.

PATENTY
W WYKALAZIE GOSPODARSTWA I MIAST FABRYCZ.
GOLDMANNI ELLENBAND
Wiedeń, Leopoldstr. 10. Telefon N° 224.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ. Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38 - w Zawierciu księ-garnia p. Z. Hubickiej, - w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznym kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów. Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 25 Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20 Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 procent drożej.